

Вікторія Коржовська

ІСТОРІЯ ПОДІЙ РЕВОЛЮЦІЇ ГІДНОСТІ В УМАНІ

*«А ви думали, що Україна так просто? Україна – це ексклюзив.
По ній пройшли всі катки історії.
На ній відпрацьовані всі види випробувань.
Вона загартована найвищим тарттом.
В умовах сучасного світу їй немає ціни!!!»*

Ліна Костенко «Записки українського сумашедшого»

*«І на оновленій землі
Врага не буде, супостата,
А буде син і буде мати,
І будуть люди на землі»*
Тарас Шевченко

Початок ХХІ століття ... Нове покоління... Прогресивний розвиток... Здавалося б, що ми мали б вже знати більше, ніж знали два сторіччя тому. Проте, сьогодні у нас більше питань, аніж відповідей. Одним із цих питань є «Чому людство не живе постійно щасливо?»

Метою даної статті є висвітлення подій Уманського Майдану на основі збору усних свідчень очевидців та учасників.

21 листопада 2013 року розпочалась мирна акція під монументом Незалежності. Зібралось близько тисячі людей. Частина мітингувальників не розходилась всю ніч, а вже наступного дня подібні акції пройшли у Львові, Вінниці, Одесі, Миколаєві, Донецьку, Сумах, Харкові та майже в кожному іншому обласному центрі України, виключенням не стала й Умань.

30 листопада о 4.00 на київському Майдані відбулась перша зачистка. «Беркут» зачистив площу. Жорстоко і нещадно. Силовики не розбираючись били людей гумовими палицями, а потім скидали з постаменту і продовжували добивати ногами. Тих, хто тікав, наздоганяли і знову лупцювали. Декого тягали по асфальту і знущались. Чотири швидких, що стояли неподалік, були заповнені вщент. 80 людей отримали серйозні тілесні ушкодження, більше 20 доставили в лікарню, а 10 – госпіталізували. Решта сховались від переслідування у Михайлівському соборі або розбіглись провулками. Одночасно з'явилися комунальні машини, що почали прибирати площу і встановлювати новорічну ялинку. Ця подія кардинально змінила настрої населення і стала початком справжньої революції. Вже наступного дня на Михайлівській площі зібралися тисячі людей. Вони більше не танцювали і не говорили про євроінтеграцію.

1 грудня о 5-ій годині вечора розпочались сутички на банківій. Розлючені ВВ-шники і «Беркутівці» жорстоко били всіх, кого вдавалось догнати. Банкову «зачистили» за лічені хвилини.

Наступного дня (2 грудня) до учасників всеукраїнського страйку приєдналися й уманські школярі та студенти зі словами «Ми малі і не можемо поїхати в Київ, там де наші батьки. Так, як ми всі вчимося, і можуть бути переслідування... Зараз тут є представники Уманської міської гімназії, загальноосвітніх шкіл № 3, 4, 11, медичного та агротехнічного коледжу. Ми засуджуємо жорстокий розгін майдану. Ми хочемо вчитися, але в європейській країні». Молодь вийшла з гаслами: «Почнемо з школи – закінчимо Європою», «Посигналь, якщо ти за ЄС», «Вставай, мила моя ВСТАВАЙ» та саморобним прапором ЄС. В п'ятницю 13-го Координаційна рада Уманського Євромайдану організувала автопробіг. Більше 20 автомобілей із прапорами України та ЄС проїхало колоною по місту. Головна умова – повна відсутність політичних гасел та атрибутів і лише одна вимога – відкрити дорогу до Європи.

Після двох місяців протестів уманчани обурились і масово «встали». Міський голова Юрій Бодров (певне, злякавшись) вперше вийшов до людей лише після того, як Черкаська облдержадміністрація впала під натиском обурених черкашан. Проте обурення у людей викликали не лише мерія, а й... сама опозиція. Причиною стали партійні прапори та присутність людей, що з'являються «на горизонті» під вибори, а у «паузах» воліють займатися не завжди легальним бізнесом та забувають про добрі справи. І якщо в Черкасах люди мітингували під прапорами України, то в Умані – на один прапор України було кілька партійних. Хоча захід мав бути народним, а не політичним. «Кому війна, а кому – мати рідна!» – обурювалися у натовпі під час останнього «віче» 26 січня 2014. – В країні по людях стріляють, а вони і тут людей ділять» – лунало із натовпу. Проте все ж на відміну від інших міст протести в Умані все ж відбувались без погромів і підпалів адміністративних будівель.

18 лютого уманчани розділились на 2 табори. Одні зібрались на віче під стінами адміністрації, а інші (учасники провладного мітингу) з гаслами «Уманчани проти екстримізму» зібрались біля кінотеатру «Комсомолець». Обидва мітинги розпочалися в один і той самий час, з однакового гімну. Проте відрізняло їх одне: всі свої думки Євромайданівці говорили під стінами міської ради з «власної голови», а уманчани, які зібрались біля кінотеатру «Комсомолець» із «власного листочка».

Наступного дня під Уманню була масова «готовність по тривозі» – активістам повідомили, що у напрямку Києва рухається колона з кілька десятків автобусів. Інформація надійшла від активістів міста Южноукраїнськ. Зустріч очікували з 2 до 3 годин ночі, оголосили мобілізацію. Але з десяти автобусів прориватися вирішив один. Не виключено, що це був «пробний». «Коли ми їх зупинили, вели себе нахабно. Автобус був набитий молодиками і жінками старшого віку, які

намагалися здійснити галас. Їхали вони на АнтиМайдан... Нам довелося усіх вивести з автобуса і перевезти через дорогу. А автобус розвернути. Тоді ми людей завантажили і порадили їхати додому, Вони обурювалися – казали що через нас не зможуть заробити. Один з хлопців, якого ми опитали, казав що їм обіцяли 800 гривень на день», – повідомляє «Вечірня Умань». На відрізок траси Умань-Маньківка було створено 3 форпости. На першому і самому небезпечному чергували цілодобово уманчани.

22 лютого підтримавши хвилю «Ленінопаду», звалено зі свого старого місця Леніна, який майорів на центральній площі міста. Близько трьох тисяч уманчан з фотокамерами прийшли востаннє глянути на нього та встановили на старий постамент український прапор.

Слідом за Леніним 25 лютого подав у відставку і міський голова Юрій Бодров. Керівництво міста звинувачено у відправленні «тітушок» на Антимайдан, прийнято рішення про перейменування вулиць міста та площі, які мали «комуністичні» назви, прийнято рішення про саморозпуск Партії Регіонів, КПУ та Народної партії. Три місяці міськрада не хотіла чути Майдан, а тепер народ не хоче чути та бачити їх.

26 лютого закінчилась «варта окування тітушок» на трасі Київ-Одеса біля села Подібна. Ціною його існування стала загибель одного активіста і кульові поранення інших. Там залишились лиш одинока свічка, вінок і свист вітру. Саме там уманчани і маньківчани зупинили підхід підкріплення для спецпризначенців у Києві. Три ночі існування блок-поста змінили країну. Як результат були зупинені автобус із бійцями ВВ – хлопців повернули додому та автобус із спецпризначенцями, які назвалися працівниками податкової і спробували втекти. Через що автобус спалили. «Коли почали тікати 17 автобусів, ми пишалися собою. Гарно спрацював Жашків, Звенигородка і Монастирище. Під Жашковим затримали автобус, де була граната», – згадує Микола Лупиніс.

Отже, Революція Гідності, яка охопила всю країну не могла оминути наше місто. Адже, у ключові моменти кровопролиття саме уманчани разом із маньківцями не допустили пропуску беркуту та морської піхоти у підмогу спротиву кращого майбутнього нашої країни.

Завершити доповідь хочу словами Тараса Прохаська «Хочу до вас звертатися словами Йосипа Сліпого: «Бажайте великого. Треба бажати цього, щоб робити самого себе». Ми повинні показати свій намір і свою віру в те, що ми хочемо цього. Кожне покоління має своє революцію, і ви маєте щастя зробити це сьогодні. Не відступайте від своїх бажань, і тоді будемо жити добре!»